

Krško - mesto ali vas? Zeleni krog je za mesto!

Zdaj že davnega maja 2007 se nas je zbralo nekaj somišljenikov, občanov mesta Krško, in ustanovili smo **Zeleni krog Krško, društvo za kvaliteto mestnega življenja in ekologijo**. Že dalj časa smo namreč bili nezadovoljni s kakovostjo bivanja v mestu, še bolj pa nas je skrbelo pomanjkanje vizije razvoja mesta Krško, ki bi bil **bolj uglašen s potrebami in željami** prebivalcev.

Krško se v zadnjih letih **čedalje bolj duši v prometu**, zelene površine se hitro umikajo novim cestam, parkiriščem, nakupovalnim središčem in poslovnim stavbam, starši pa so zaradi varnosti prisiljeni z avtomobili voziti otroke v šolo, na krožke... Zaradi gradnje nove HE, avtomobilskih mostov, obvoznice in nenazadnje tudi avtoceste, je Krško postalo tudi **veliko gradbišče in tranzitna točka** za težke tovornjake.

Povrhu vsega je mesto zaradi zgodovinskih razlogov razdeljeno na **najmanj tri dele** (staro Krško, Videm, papirnica in celuloza, Stara vas in Leskovec), ki nikakor ne zaživijo skupaj kot pravo mesto, saj ga delita tako železnica kot **reka Sava**. Prav zato je bil naš prvi in glavni cilj izgradnja **mosta za pešce**, ki bi mesto povezal v celoto. To je ideja, ki je stara že več kot dvajset let, pa žal nikoli ni bila realizirana.

In kakšen je odgovor na vprašanje iz naslova prispevka? V društvu Zeleni krog nas je kar nekaj, ki smo prepotovali veliko držav, tudi na drugih celinah. Ugotovili smo, da so nam v množici večjih in manjših krajev, ki smo jih obiskali, nekateri ostali **v lepšem spominu**, nekatere pa bi najrajši pozabili. Kaj je tisto, kar nas je pritegnilo, zakaj so nam bila nekatera mesta bolj všeč? Kdaj nek kraj oz. vas postane mesto?

Slovenska znamenitost je, da so hiše oz. kmetije izven mest posejane vsepovsod, ponekod v vaseh, ponekod na bolj odmaknjenih lokacijah, tako da je prvi in glavni pogoj življenja na vasi urejena in **asfaltirana cesta** ter seveda **avtomobil**. Če živiš na vasi, se vsepovsod voziš, ker je vse tako daleč.

Plusi življenja na vasi so, da ni stalnega hrupa, ni prometnih zastojev, zrak je precej manj onesnažen, zelene površine pa so le dva koraka od doma. Velik minus je, da so vse bolj pomembne institucije, kulturne ustanove in večje trgovine le v mestih, tako da človek spet rabi **avtomobil**, da kam pride.

Od vasi se mesto razlikuje po tem, da na relativno majhnem področju živi veliko ljudi, kar avtomatsko za sabo potegne **drugačen način življenja** in **drugačne vzorce obnašanja**. Tudi razdalje so precej manjše kot na vasi in jih z lahkoto premagamo **peš ali s kolesom**. Težava nastane, ko vzorec obnašanja iz vasi prenesemo v mesto, se pravi, da **za vsak svoj premik uporabimo avtomobil**. Nastajajo prometni zastoji, posledica pa sta onesnažen zrak, hrup in stres vseh udeležencev v prometu, tudi pešcev in kolesarjev. Izpusti CO₂ in **težave s parkiranjem** se seveda povečujejo sorazmerno s številom avtomobilov.

Pametne glave v razvitih državah, kjer so dobo avtomobila komaj komaj preživeli, so tako ugotovile, da je v mestih na prvo mesto treba postaviti najšibkejše udeležence v prometu, in sicer **pešce, invalide in kolesarje**. Kar pomeni, da je **treba mesto prilagoditi njihovim potrebam**. Njegovo veličanstvo Avtomobil pridejo na vrsto šele čisto na koncu verige.

Mesto torej ni več vas šele, ko se prilagodi pešcem, invalidom in kolesarjem. To pa pomeni urejeno **omrežje pešpoti in kolesarskih stez**, ki potekajo po **najkrajših in nabolj logičnih variantah** in so **varne**. Varne pešpoti in kolesarske steze nimajo nivojskih križanj z avtomobilsko cesto oz. potekajo jasno ločene od avtomobilske ceste. Od tod tudi naše zahteve po enem in **celo dveh** peš mostovih.

V Krškem manjkajo zelene površine za brezskrbno igro otrok, manjkajo pešpoti in kolesarske steze za **varno pot v šolo**, manjkajo ovire na cesti za upočasnitev vožnje, odrasli pa v samem mestu nimajo nobenih možnosti za zdravo **rekreacijo izven zaprtih** prostorov. In, konec koncev, manjkajo nam kakršnikoli arhitekturni presežki, s katerimi bi se kot mesto lahko pohvalili pred obiskovalci.

Želimo, zavzemamo se in od upravljalcev mesta **zahtevamo mesto**, ki bo lepo, čisto in po meri ljudi, mesto, ki ga bomo **s ponosom razkazali obiskovalcu**. Mesto naj bi bilo namenjeno bivanju, kvalitetnemu preživljanju prostega časa in ne samo prevozu od doma do službe.